

# Consell Confederal de la Intersindical Valenciana

Dissabte 28 de novembre de 2020

## ÀREA DE SALUT LABORAL I MEDI AMBIENT

Existeix una interconnexió entre la salut de les persones treballadores i l'ambient on fan el seu treball i viuen, que justifica l'existència de l'Àrea de Salut Laboral i Medi Ambient de la Intersindical Valenciana. Perquè, la protecció de la salut de la classe treballadora no sols depèn de la millora de les seues condicions de treball, també està directament vinculada amb el concepte de qualitat de vida, on juga un paper preponderant la protecció i la cura del medi ambient.

### A-PRESENTACIÓ DE L'ÀREA

Donada la rellevància de l'Àrea en l'acció sindical intersectorial i la trajectòria de treball, s'ha establert una coordinació d'actuacions en matèria de salut laboral i medi ambient entre tots els sindicats, sectors i àrees de la Intersindical Valenciana.

La creació i el reconeixement d'un grup de coordinació i de treball intersindical, representatiu de l'Àrea de Salut Laboral i Medi Ambient, ha sigut l'eina que ha possibilitat la interconnexió dels diferents sindicats de la Intersindical durant el període intercongressual, quatre anys, i volem que continue sent així.

En aquest sentit, considerem la naturalesa de l'àrea de Salut Laboral com a intersectorial de la Intersindical, en la qual la coordinació, posada en comú, plantejament de casos, estudi i proposta d'actuacions, ha fet possible una major cohesió i una millora en l'eficiència a l'hora d'abordar els problemes transversals que es plantegen en l'àrea. Les persones responsables de salut laboral en cadascun dels sindicats d'Intersindical hem reflexionat i compartit experiències, temàtiques, actuacions i casos relacionats amb salut laboral i possibilitat la coordinació com a base de la nostra existència.

Durant aquest període han sorgit dificultats en la coordinació, no tots els sindicats i sectors s'han implicat en el mateix grau, assistint a les reunions o enviant propostes. S'han donat canvis en les persones coordinadores i responsables de salut laboral de cada sindicat, sector i àmbit. Com que no s'ha passat la informació, no s'ha pogut tenir una base de dades amb totes les persones delegades de prevenció de la Intersindical. Tot això ha alentit i fins i tot frenat els acords presos en el grup de coordinació.

La situació en medi ambient ha sigut diferent. Durant aquest període, no hem pogut coordinar-nos de forma reglada, en no existir designació de responsables de medi ambient en cadascun dels nostres sindicats. Malgrat això, hem comptat amb el compromís de companyes i companys que, amb una gran consciència mediambiental, han representat a la Intersindical en les reunions i actuacions reivindicatives de les plataformes o els grups mediambientals en els territoris.

Plantegem una visió general i concreta sobre la salut laboral i el medi ambient, realitzant una justificació de l'àrea, una anàlisi i propostes d'avanç.

### B-TRANSCENDÈNCIA DE LA SALUT LABORAL I EL MEDI AMBIENT

Les nostres reivindicacions queden emmarcades en la lluita de la classe treballadora per la millora de les condicions de treball, en un escenari de relacions desequilibrades entre capital i treball, en un món on les polítiques neoliberals són les imperants.

## **1-Salut laboral**

Així doncs, són objectius irrenunciables: millorar les condicions de treball, eliminar els riscos, acabar amb la sinistralitat laboral i les malalties professionals. Són les nostres reivindicacions i lluites permanents.

Considerem la salut com un dret fonamental, exigim que se'ns garantisca en el treball i sempre la defensem en la nostra lluita sindical. La salut l'entendem com "l'estat de benestar físic, mental i social, i no solament l'absència d'afeccions o malalties", tal com ho fa l'Organització Mundial de la Salut (OMS).

L'acció sindical sobre la salut laboral exerceix un efecte positiu. S'ha comprovat, en alguns estudis realitzats, que la sinistralitat es redueix si existeixen delegades i delegats de prevenció (DP) en les empreses i una major fortalesa sindical en els territoris.

En aquest moment d'emergència sanitària per la pandèmia del coronavirus SARS-CoV-2 i l'elevat risc de contraure la Covid-19, són imprescindibles les nostres actuacions com a delegades i delegats de prevenció en els centres de treball i les nostres intervencions en els Comitès de Seguretat i Salut (CSS), en les administracions públiques i en el sector privat, tant durant l'estat d'alarma com en la nova normalitat.

## **2-Medi ambient**

La preservació del medi ambient és imprescindible per a la classe treballadora, tant per la influència que aquest té en el desenvolupament i comportament de les persones –en tots els éssers vius– com perquè d'ell obtenim la matèria primera que necessitem i utilitzem per a viure.

La nostra defensa del medi ambient i l'adopció de mesures que impedisquen la seua degradació, contaminació i col·lapse, són objectius de l'àrea. Per a aconseguir-los ens unim a grups socials mediambientalistes, ecologistes, fomentant la cooperació, perquè units som més forts, per a garantir un futur saludable i sostenible.

La crisi ambiental en la qual ens trobem, fruit d'un sistema capitalista i de polítiques neoliberals depredadores en un món globalitzat, posa en perill la nostra societat i la nostra supervivència. Per això, assumim compromisos i responsabilitats, reclamem polítiques i actuacions reals davant la declarada situació d'emergència climàtica al País Valencià i participem en plataformes mediambientals. Perquè no oblidem que la interacció de totes les espècies, del clima i els recursos naturals afecta la nostra salut, tant en el treball com en la societat.

En definitiva, ens posicionem a favor de la sostenibilitat ambiental i del territori, mitjançant la seua protecció, conservació i cura. Lluitant pel nostre medi natural i per la biodiversitat, contra la seua degradació i destrucció.

## **C-LA NOSTRA LLUITA I REIVINDICACIONS**

Quatre anys de lluita sindical, tant en seguretat i salut laboral com en medi ambient, exigint polítiques preventives reals que acaben amb la sinistralitat laboral i les malalties professionals, amb la degradació i crisi ambiental.

### **1-En Salut laboral.**

Durant aquests quatre anys hem reividicat, exigit:

- El compliment de la Llei de Prevenció de Riscos Laborals (LPRL 31/1995). Transcorreguts ja 25 anys de la seua entrada en vigor, la llei segueix sense aplicar-se plenament. Lamentem que no siga una prioritat política i apreciem la seua infravaloració en les administracions públiques i en les empreses.

- La fi de les retallades realitzades després de la crisi de 2007-2008, en el 2010 i a partir del 2012, i reclamant els nostres drets. Hem patit, la classe treballadora, una perillosa reculada en els nostres drets i hem patit danys, en ocasions irreparables, en salut laboral, tant en els sectors públics com en els privats.

- Més pressupost i més inversió en prevenció de riscos laborals. La reducció de drets i de polítiques preventives reals i eficaces, més la reducció i l'escàs pressupost i inversions en salut laboral, en les administracions públiques i en les empreses privades, s'han traduït en una reducció de mesures preventives individuals i col·lectives, d'equips de protecció individual (EPI) i col·lectius, d'eines i instruments, imprescindibles en salut i seguretat laboral. Tot això ens ha afectat directament amb un creixement de la sinistralitat, i s'ha reflectit en un augment de l'índex d'incidència dels accidents laborals, especialment els greus i mortals, des del 2012 fins al moment actual.

- Acabar amb la precarietat laboral i social, perquè "la precarietat mata". L'existència de treballs informals, els treballs en plataformes digitals sense normalitzar, els falsos autònoms, les cambres de pisos, els horaris extenuants i inflexibles, l'excessiva càrrega laboral, l'eventualitat i la interinitat de llarg temps, la discriminació laboral de tota mena (en raó de gènere, d'orientació sexual i/o identitat de gènere, raça, procedència...), la bretxa salarial, les infraestructures deficientes o els productes altament contaminants i cancerígens, com l'amiant, el glifosato o altres.

- Convenis laborals que incidisquen positivament en la salut i la seguretat laboral. Que recullen aspectes importants per al benestar de les treballadores i els treballadors, que possibiliten la conciliació personal i familiar, la reducció de la jornada laboral diària i setmanal, que pugua ser contínua, el repartiment equitatiu i les adaptacions del treball, el teletreball i la flexibilitat horària.

- Els plans de prevenció, l'avaluació de tots els riscos existents en el centre i lloc de treball i la seua eliminació o mitigació, la formació i informació, la vigilància de la salut en tots els sectors, l'adaptació del lloc de treball a les persones sensibles o vulnerables, i la protecció total fins que s'eliminen els riscos.

- La convocatòria i actuació dels Comitès de Seguretat i Salut (CSS) en totes les empreses; de les Comissions Sectorials de Seguretat i Salut en el treball (CSSST) de tots els sectors de la Generalitat, de la Comissió Paritària de Seguretat i Salut en el Treball (COPASESA). Hem reclamat plans de contingència, formació, guies, protocols, procediments, mesures individuals i col·lectives per a eliminar o mitigar al màxim els riscos enfront de la pandèmia del coronavirus SARS-CoV-2 en els centres de treball.

- El reconeixement i l'ampliació de les malalties professionals, (Reial decret 1299/2006, de 10 de novembre). En moltes empreses no es realitza la vigilància de la salut, o no tenen en compte els riscos existents en el lloc de treball i la persona que el realitza, per la qual cosa és molt difícil el reconeixement de la malaltia com a professional i aconseguir que s'incloguen noves malalties com a laborals.

- Llevar el fibrociment (amiant) que continua estant en molts centres de treball de les administracions públiques i d'empreses privades. Hem reclamat la seua retirada dels centres de treball (baixants, dipòsits i conductes d'aigua, teulades...) i també en l'àmbit social, però es realitza

molt lentament, provocant problemes de salut gravíssims en les persones treballadores i extreballadores (entre els molts casos, recordem el de l'estació del metro de Madrid). És un altre tema que queda pendent.

## **2-En l'Administració pública de la Generalitat.**

El compliment, o no, de l'Acord de legislatura de la Mesa General de Negociació del personal funcionari, estatutari i laboral de la Generalitat (MGN-I) de 9 de juny de 2016, ratificat el 17 de juny de 2016 pel Consell, ha marcat les exigències i reclamacions de la Intersindical Valenciana davant la Generalitat, en tots els sectors i àmbits. I també en salut laboral, com la modificació del Decret 123/2001, de 10 de juliol, del Govern Valencià, i nous protocols i procediments en tots els sectors de la Generalitat. Aquest Acord s'ha tingut present en la COPASESA i en les CSSST de l'àmbit de justícia, administració pública i personal docent, i en la de salut, també en les Meses Tècniques de salut laboral que van sorgir, tant en la COPASESA com en les CSSST.

A partir del 2019, amb el nou Govern Valencià, hem continuat formant part de la COPASESA, malgrat l'exclusió de la Intersindical Valenciana de la MGN-I.

Durant aquest quatre anys hem reclamat, exigit o sol·licitat:

- Els "Plans de prevenció de totes les Conselleries" i ens públics. Només la Conselleria de Sanitat ho té, malgrat l'obligació legal, no eximida per tindre el Pla de prevenció de riscos laborals de l'Administració de la Generalitat (ACORD de 24 de març de 2017, del Consell).

- Una Comissió Sectorial de Seguretat i Salut en el Treball per a cadascun dels sectors -justícia, ensenyament i administració pública- i un Servei de Prevenció de Riscos Laborals (SPRL) propi per a cadascun dels tres sectors, tal com estava contemplat en el Decret 123/2001, de 10 de juliol, del Govern Valencià, ara existeix un per als tres sectors.

La modificació d'aquest decret l'any 2013, durant el govern del PP, va concentrar les tres CSSST i els SPRL propis en un per als tres sectors -justícia, administració pública i docent-, gestionats per l'Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (INVASSAT), i així continuen. Es va originar una anomalia difícil de comprendre: l'auditor s'audita a si mateix.

A l'esborrany del nou decret que substituirà al 123/2001, li queden molts aspectes per concretar i millorar, encara no s'ha publicat.

La manca de plans de prevenció, així com el fet de tindre centres de treball, en concret d'ensenyament públic, sense una avaluació inicial de riscos laborals i sense oferir la vigilància de la salut a les treballadores i els treballadors, l'hem denunciat en Inspecció de Treball pel sector docent.

- Més personal, tècnics i professionals, en el SPRL propi de la Generalitat (INVASSAT), el seu número és tan reduït que incompleix la normativa vigent respecte als SPRL, les seues actuacions no poden cobrir les necessitats preventives dels tres sectors, tant en temps com en forma. Per eixe motiu, sol·licitem una auditoria, que no s'ha realitzat.

- La reversió de les prestacions assumides per les mútues d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social en relació al personal funcionari, estatutari i laboral de la Generalitat. La Intersindical ho ha demanat en la MGN i en la comissió d'avaluació de la Generalitat, creada el 19 de maig de 2017. Però continua sent un tema pendent.

## **3-En Medi Ambient, aquests últims quatre anys:**

Hem realitzat un gran esforç i implicació amb el medi ambient, i ens hem compromés amb la sostenibilitat, la prevenció i la seguretat ambiental en el nostre territori i patrimoni natural. *Pensem globalment i actuem localment.*

Destaquem:

- La participació en plataformes unitàries creades per a lluitar contra la greu crisi ecològica en una situació d'emergència climàtica, i donat suport a projectes, manifestos, concentracions, manifestacions pel nostre territori i el medi ambient. A tall d'exemple, hem participat contra: l'ampliació d'autovies, com la V-21; els Plans d'Actuació Integrada (PAI), com el de Benimaclet; la destrucció de paratges naturals (els Moles de Paterna, la Renegà d'Orpesa, contra la variant sud a Pedralba...); la ZAL; la central nuclear de Cofrents...

- La presentació d'al·legacions a projectes. A projectes no sostenibles i que contaminen, destrueixen el nostre territori i la biodiversitat: al·legacions a l'ampliació del Port de València; i a l'expedient de la concessió per a l'explotació d'una terminal de betum asfàltic al Port d'Alacant., també a noves construccions i megaprojectes com, les Zones d'Actuació Logística (ZAL), o la construcció de l'ATI de la central nuclear de Cofrents. Al·legacions o propostes a l'Esquema de Temes Importants (EpTI) del Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica del Xúquer, corresponent al cicle de planificació 2021-2027, concretament pel que fa als següents temes: Implantació règim de cabals ecològics; Alteracions hidromorfològiques; L'albufera de València; Contaminació difusa: nitrats; Contaminació urbana i industrial, Sostenibilitat del regadiu: regs tradicionals en els trams baixos del túria i del xúquer; Gestió sostenible de les aigües subterrànies; i Gestió del risc d'inundació.

- La reclamació d'aigua pública de qualitat, accessible i universal, com a dret humà (l'OMS la reconeix en el 2010), amb una xarxa i gestió pública municipal. Demanem que es pose en funcionament l'Observatori Ciutadà de l'Aigua del País Valencià i estem donant suport a la Xarxa d'una nova cultura de l'aigua tant en el nostre territori com en uns altres.

- La exigència d'aire net. En contra de la contaminació de l'aire per la crema o incineració de productes de tota mena, molt perillosos o perillosos, per les descàrregues de granel a cel obert en els ports, pel transport i la circulació de vehicles molt contaminants a les ciutats.

- La petició de plans de mobilitat i de sostenibilitat en totes les empreses, amb mesures reals, que contemplen una gestió de residus basada en una economia circular que possibilita la reducció, reutilització, reciclatge, recuperació i reparació de materials i energia, amb un pla de Residus Zero amb objectius mediambientals i climàtics de sostenibilitat.

- La sol·licitud de més inversió en transport públic de qualitat, sostenible, accessible, assequible i social. Apostant pel ferrocarril de rodalia i mitjana distància, de passatgers i mercaderies, perquè siga una alternativa al transport individual i col·lectiu al País Valencià. Proposant la substitució de projectes "d'alta velocitat" per inversions en construcció de vies fèrries electrificades de doble sentit, que donen més servei a la major part de la ciutadania.

- La reclamació de la sobirania alimentària i ecològica, potenciant i donant suport a l'economia local, de proximitat, la conservació i la protecció de l'horta (recuperar la Punta...), la seua infraestructura i manera de vida.

- La protecció i salvació dels nostres rius (el Túria, Xúquer, Segura, Magre, Palància...) i de l'Albufera.

- Les ciutats sostenibles i amables. Que s'imposen restriccions a la circulació i velocitat de vehicles particulars, altament contaminants, prioritzant al vianant, la utilització de la bicicleta i el transport públic, perquè l'important és la salut de la població i la seua seguretat.

- La protecció de la vida rural, la seua cultura i sostenibilitat, dignificant a les persones que viuen i treballen en pobles i llogarets.

- La declaració d'Emergència Climàtica en tots els territoris. La Generalitat Valenciana la va declarar al setembre de 2019, i molts ajuntaments del PV, també ho han fet. El nostre objectiu és frenar el canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat i contribuir a la transformació del model econòmic i social, origen de la desigualtat i de la crisi ecològica.

- La utilització d'energia no contaminant, neta, renovable i segura, i el tancament de la central nuclear de Cofrents.

## **D-L'ACTUAL PANDÈMIA I LA SEUA RELACIÓ AMB LA SALUT LABORAL I EL MEDI AMBIENT**

La pandèmia actual i la crisi climàtica amenacen la vida de milions de persones. La pandèmia del coronavirus SARS-CoV-2, l'última d'una sèrie de brots de malalties zoonòtiques, mostra que la salut del planeta està vinculada a la nostra salut. Les actuals zoonosis (malalties transmises per animals) estan relacionades amb la globalització, amb ràpids i massius moviments de població.

La Covid-19 ha generat una gran emergència sanitària, una crisi social i econòmica. A la classe treballadora se'ns ha exposat, i continuem estant-ho, a elevats riscos biològics que posen en perill la nostra salut i la nostra vida. Quan va sorgir la pandèmia ens vam trobar sense una gestió preventiva eficaç, sense informació i formació, amb manca d'equips de protecció individual (EPI), de materials homologats, de plans de contingència, de procediments i protocols que ens protegiren del nou coronavirus.

Les retallades imposades a partir de la crisi del 2008, en el 2010 i a partir del 2012, van incidir en l'escassa inversió en prevenció i seguretat i van incrementar la precarietat laboral. Hem patit les conseqüències de no comptar amb suficients recursos preventius, ni mesures ni equips preventius col·lectius i individuals (EPI), tant en els serveis públics sanitaris, com en els sectors i serveis considerats essencials, per a poder enfrontar-nos amb suficient protecció a la pandèmia.

Des que va començar l'estat d'alarma, els incidents i accidents laborals continuen creixent. També l'estrés, la depressió i ansietat van augmentar durant el confinament, les diferents fases de la desescalada i la "nova normalitat". El teletreball, sense una regulació prèvia, s'ha imposat en molts sectors i ha incidit en l'organització del treball, en la salut laboral dels qui l'hem practicat i en el medi ambient. S'ha donat un increment del nombre de persones que han patit físicament, psicològicament o socialment agressions o violència en el treball, tant violència de gènere com discriminació laboral. Companyes i companys que han quedat incapacitats o que han perdut la vida a conseqüència del treball.

En l'Administració Pública de la Generalitat hem vist com els CSS, les CSSST i la COPASESA han deixat de tindre protagonisme en Salut Laboral, en ser negociat tot allò referent als Plans de contingència, protocols i altres aspectes propis de la salut laboral en les Meses sectorials.

No podem oblidar la possible relació de la crisi climàtica i la pandèmia. Sabem que un ecosistema ric en espècies ens protegeix, perquè la biodiversitat serveix d'escut davant els virus. Perquè els ecosistemes, rics en biodiversitat, sostenen la vida: netegen l'aire, purifiquen l'aigua, redueixen l'ocurrència de desastres i asseguren la disponibilitat d'aliments nutritius, medicines basades en la naturalesa i matèries primeres.

Aquesta pandèmia s'ha donat en una situació de crisi climàtica. Segons els científics, s'espera un augment de la temperatura global, i això pot tenir conseqüències catastròfiques en les pròximes dècades. L'augment de la temperatura, afectarà la salut laboral, provocarà un augment de l'estrès tèrmic per calor ambiental en el cos, que reduirà la capacitat de les persones per a desenvolupar el seu treball i per a viure de manera saludable. L'augment de la temperatura dificultarà el treball diürn de forma sostinguda, sense descansos; augmentaran les malalties relacionades amb la

tensió tèrmica laboral, com les cardiovasculars i les renals, i en algunes regions apareixeran malalties infeccioses, com les transmeses per paparres, mosquits, o per l'aigua.

L'emergència sanitària, ha posat en qüestió, més si cap, el model econòmic actual, per ser insostenible i afavorir la destrucció dels ecosistemes. La resposta a l'amenaça del coronavirus ens porta a repensar el sistema econòmic i social, a cercar propostes que acaben amb la crisi social, laboral, econòmica i ecològica en un moment en el qual tot ens porta a recordar una altra "Gran Depressió", la de 1929, provocada per la crisi del sistema capitalista.

El capitalisme del segle XXI està abaratint costos amb la digitalització. Amb la intensificació i difusió de la digitalització de la vida quotidiana, social, econòmica, cultural i política, s'evidencia que ens trobem en la "transició del capitalisme industrial al capitalisme digital", amb un elevat creixement i dependència de la tecnologia. En aquests moments, és evident que necessitem una ètica ecosocial perquè els éssers humans som interdependents i ecodependents.

## **E- LA NOSTRA PROPOSTA: "PLANTEM CARA PER LA SALUT LABORAL I EL MEDI AMBIENT"**

La nostra proposta, "Plantem cara per la Salut Laboral i el Medi Ambient", se centra en la potenciació de la lluita sindical i la mobilització continuada i massiva en defensa de la salut de la classe treballadora.

Els principis que la fonamenten, es basen en el "model obrer italià" (els eslògans del qual ja hem utilitzat en altres campanyes de salut laboral), però amb un enfocament propi. "La salut no es ven", perquè el nostre objectiu no és aconseguir millors condicions econòmiques a costa de la nostra salut, sinó reivindicar l'eliminació de riscos laborals i de la sinistralitat laboral; i "la salut no es delega", perquè la participació de les treballadores i els treballadors (Directiva Marc 89/391-CEE de 1989), i dels seus representants sindicals, és imprescindible en la presa de decisions en salut laboral i no es vincularà únicament a decisions tecnòcrates d'especialistes en prevenció de riscos, tal com es recull en la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals (LPRL).

### **1-En salut laboral**

La clau de la nostra proposta és aconseguir la salut i seguretat en el treball eliminant la sinistralitat, suprimint els riscos i la precarietat. Per a aconseguir-ho és imprescindible comptar amb delegades i delegats de prevenció, per sector, àmbit i territori, però també amb els permanents sindicals i amb l'afiliació. És molt important augmentar el seu nombre, tant en les administracions públiques com en les empreses privades.

Tenint en compte la localització territorial dels nostres delegats i delegades de prevenció (DP), configurarem una xarxa de representants de salut laboral, amb la formació necessària, o en vies d'adquirir-la (la LPRL obliga l'empresa a oferir-la, també el INVASSAT realitza cursos de PRL), i oferint la nostra formació sindical en l'Escola Sindical Formació Melchor Botella (ESFMB).

Crearem grups comarcals de salut laboral que coordinaran la formació, estudi, actuació i col·laboració, en els quals es compartiran experiències, materials i coneixements, però també treball, reivindicacions i actuacions. No obstant això, poden donar-se situacions en les quals la formació dels delegats i las delegades de prevenció siga insuficient, per això, consultarem, en cas necessari, a l'Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (INVASSAT), a Inspecció de Treball i Seguretat Social (ITSS) o, si ho creiem necessari, a Fiscalia i, així i tot, pot donar-se el cas de necessitar assessorament professional de personal tècnic en prevenció de riscos laborals en alguna de les quatre especialitats (Reial decret 39/1997, del 17 de gener): Seguretat en el treball, Higiene industrial, Medicina del treball, i Ergonomia i Psicologia Aplicada. Aquesta última opció posseeix el hàndicap que no tenen garantit l'accés als centres de treball, per la qual cosa les visites a les empreses la realitzaran les delegades i els delegats de prevenció. A més, és imprescindible

l'assessorament i suport especialitzat dels nostres serveis jurídics (se'ls possibilitarà la formació necessària, si no la tenen).

Els grups comarcals de coordinació de salut laboral, estaran integrats per delegades i delegats de prevenció, de personal, sindicals i permanents comarcals, podent unir-se les afiliades i els afiliats. Es reuniran mensualment o si les circumstàncies ho requereixen, quinzenalment o setmanalment. Tot grup tindrà la seua coordinadora o coordinador. Els informes i les actes de les reunions reflectiran els acords i la situació real de la salut i la seguretat en els centres de treball, les necessitats i problemàtiques, les actuacions realitzades o proposades, en cada sector i àmbit.

El nostre objectiu és consolidar un sistema, en seguretat i salut laboral, de representació sindical de la classe treballadora més participatiu, col·laboratiu, eficaç i pròxim. Que conega la situació real i les necessitats dels centres de treball, amb un diagnòstic de la situació i una cobertura potent, tenint en compte les administracions públiques i el teixit empresarial fragmentat, de petites i mitjanes empreses, característic al País Valencià. Les treballadores i treballadors tenen dret a participar en les qüestions relacionades amb la prevenció de riscos en el treball en les empreses o centres de treball que compten amb sis o més persones, la seua participació es canalitzarà a través dels seus representants i de la representació especialitzada (LPRL, articles 34.1 i 35.2).

La nostra força sindical en Salut Laboral ens la donen les delegades i els delegats de prevenció, és necessari augmentar el seu nombre i el seu crèdit horari, la seua formació sindical i sectorial. Recordem que les polítiques neoliberals han erosionat els recursos i la fortalesa sindical en les relacions laborals. Les reformes laborals de 2012 van ser utilitzades per a afeblir el poder institucional dels sindicats.

## **2-En medi ambient**

L'Àrea ha de ser inclusiva i integradora, no podem separar la salut laboral del medi ambient. La nostra proposta inclou que en els grups de salut laboral es tracten les problemàtiques mediambientals de manera inclusiva, amb objectius, propostes i actuacions a nivell comarcal i territorial.

Donada la trajectòria de treball i la rellevància de l'Àrea en l'acció sindical intersectorial, és imprescindible una coordinació d'actuacions en matèria de salut laboral i medi ambient en la Intersindical.

## **F- LES NOSTRES PROPOSTES PER A AVANÇAR I REPTES**

El nostre repte continua sent generar una cultura preventiva en salut laboral i medi ambient utilitzant una estratègia sindical basada en la participació activa de les treballadores i els treballadors.

### **1- Algunes de les nostres reivindicacions i propostes en salut laboral són:**

- Recuperar majors quotes de participació. Aconseguir majors quotes de la nostra participació, com a treballadores i treballadors, en seguretat i salut, perquè coneixem el nostre treball i el seu entorn, sabem si es donen situacions de risc, què és el prioritari i quines mesures preventives proposem que s'adopten. L'aportació tècnica dels SPRL és important, igual que la de delegades i delegats de prevenció, o representants sindicals, però sense les persones treballadores, sense nosaltres, seria molt difícil aconseguir major seguretat i salut en el treball.
- Exigir l'elaboració i posada en pràctica dels plans de prevenció, autoprotecció, contingència, emergència i evacuació, avaluacions de riscos laborals, simulacres de seguretat.



- Formar els nostres DP sindicalment. Donar informació i formació bàsica de salut laboral a permanents i a quadres comarcals o de centres de treball. Comptarem amb l'Escola Sindical de Formació Melchor Botella en tot el referent a formació sindical. Es realitzaran cursos, tallers, jornades, trobades, seminaris, per a compartir experiències i continuar avançant en salut laboral, comptant amb personal tècnic especialitzat.

- Elaborar i difondre les nostres propostes, mitjançant documents de síntesis i conclusions sobre aspectes de salut laboral. Elaborar i publicar els quaderns de salut laboral i medi ambient, participació en revistes, programes de ràdio, TV... Les delegades i els delegats sindicals tindran un paper important. Comptarem amb l'àrea de Publicacions per a continuar avançant. Les tecnologies de la comunicació, especialment el correu electrònic, twitter, pàgina web, revistes, cartells...

- Continuar col·laborant i participant activament amb la Confederació Intersindical en els quaderns de salut laboral, en les jornades i elaboració de documents.

- Exigir que es realitzin protocols i procediments per a atendre les "ludopaties, addiccions amb o sense substància" de les treballadores i els treballadors. Continuarem col·laborant amb PATIM.

- Elaborar guies pròpies de salut laboral tenint en compte els sectors i àmbits en el treball, tant en les administracions públiques com en les privades. Aportar models de les actuacions en salut laboral de cada sector o àmbit, existents o de nova edició.

- Exigir el compliment escrupolós de la llei de Prevenció de Riscos Laborals. Una llei que ha complit 25 anys el 8 novembre de 2020, que imposa a l'empresa l'obligació de consultar les treballadores i els treballadors o els seus representants, amb la deguda antelació: la planificació i l'organització del treball en l'empresa i la introducció de noves tecnologies; l'organització i desenvolupament de les activitats de protecció de la salut i de prevenció; la designació de les treballadores i els treballadors encarregats de les mesures d'emergència; els procediments d'informació i documentació; la formació en matèria preventiva i qualsevol acció que pugui tindre efectes sobre la seguretat i salut de les treballadores i els treballadors laboralment. El compliment dels articles 35, 36 i 37 de la LPRL que fan referència de les delegades i delegats de Prevenció i al respecte a les seues competències i facultats, i dels articles 38 i 39, quant al funcionament i competències dels comitès de Seguretat i Salut Laboral.

- Exigir l'avaluació de riscos i la planificació de mesures preventives. L'avaluació de riscos és el procés d'obtenció d'informació necessària perquè l'empresa, administració pública o organització estiga en condicions de prendre una decisió conseqüent amb la seua realitat i pugui adoptar accions preventives adequades, concretant el tipus de mesures preventives que han de realitzar-se. L'avaluació de riscos permet identificar i avaluar els riscos segons la seua magnitud i extensió. I exigeix la participació de les treballadores i els treballadors, delegades i delegats, i també de l'aportació tècnica dels Serveis de Prevenció.

Tal com indica la llei, en el moment en què es detecten riscos s'han d'adoptar mesures preventives immediatament, no cal esperar a una avaluació per a comprovar si el risc és greu i imminent, no hem de caure en un tecnicisme estèril que ens impedisca actuar i que pose en perill la nostra seguretat i salut.

Entre aquests factors de riscos destaquem els següents:

a) En relació als centres i llocs de treball: infraestructures insegures; condicions climàtiques adverses (ventilació, humitat i temperatures de freda-calor inconvenients); il·luminació inadequada i soroll excessiu; risc d'incendis i absència mancada d'actualització dels Plans d'Emergència.

b) Accidents laborals en relació a la utilització de: màquines i eines; productes i materials químics, i absència de prevenció enfront de riscos elèctrics; per factors de risc biològic, en relació amb la deficient dotació de mesures preventives i equips de protecció individual (EPI) i col·lectius.

c) Factors psicosocials de riscos relacionats amb factors organitzatius dels centres de treball, com el disseny de llocs de treball i les seues tasques, la distribució de responsabilitats, el control o l'autonomia en el treball, l'exercici de l'autoritat.

d) Accidents "in itinere" i condicions de treball negatives del personal que utilitza el seu vehicle propi per al desenvolupament del seu treball.

e) Tota la normativa sobre el pla de vigilància de la salut, assumint i superant la concepció del reconeixement mèdic generalitzat. Aquest pla passaria, almenys per:

- El compliment de l'article 22 de la Llei de prevenció sobre la realització de la vigilància de la salut.

- La garantia de mitjans de protecció i prevenció enfront d'aquelles malalties que actualment són origen de baixes, en un nombre significatiu respecte a la resta de sectors productius, que ja estan detectades; moltes d'elles relacionades amb alguns factors ja coneguts, com l'augment d'edat, la dependència de contractes amb empreses privades, la situació d'interinitat i contractes de curta duració, en múltiples aspectes – itineràncies, contractes a temps parcial- i aspectes ergonòmics i psicosocials com:

- L'esforç físic i postural. La síndrome musculoesquelètica.

- La identificació i mesures preventives de malalties que tenen el seu origen en el treball. Exemple, els nòduls de cordes vocals en relació amb la utilització de la veu, també aquelles relacionades amb al·lèrgies i infeccions respiratòries o cardiovasculars.

- En relació als riscos psicosocials, especial atenció i estudi dels factors que els causen -problemes importants de relació- així com mesures d'eliminació i protecció davant l'estrés, la síndrome del "burnout" i l'assetjament laboral o "mobbing".

- La inseguretat derivada de les responsabilitats professionals i de la relació amb l'entorn de treball, especialment amb situacions on se suporten actes violents, o adoptar decisions delicades respecte a la denúncia a la policia o al jutjat.

## **2-Riscos emergents**

El treball i els llocs de treball estan sotmesos a canvis continus per la introducció de noves tecnologies, substàncies i processos de treball, per canvis en l'estructura de la població activa i del mercat laboral, i per formes noves d'ocupació i organització del treball. Tot l'anterior pot donar lloc al fet que apareguen nous riscos i dificultats per a la seguretat i la salut de les treballadores i els treballadors que és necessari preveure i abordar per a garantir la SST en el futur.

Entre ells:

- Exoesquelets ocupacionals: dispositius robòtics portàtils i prevenció de trastorns musculoesquelètics relacionats amb el treball en el lloc de treball del futur.

- Equip de protecció personal intel·ligent: protecció intel·ligent per al futur.

- Cadenes de subministrament i les seues implicacions presents i futures per a la seguretat i salut en el treball.

- Agents biològics i prevenció de malalties relacionades amb el treball.

- Nanomaterials.

- Ocupacions verdes i TIC / digitalització.

El Debat sobre el futur del treball i sobre qüestions emergents en seguretat i salut en el lloc de treball entre experts en seguretat i salut en el treball (SST), responsables polítics, representants sindicals i treballadores i treballadors és molt necessari i suggereixen àrees per a futures investigacions o accions de la Intersindical.

### 3-Iniciar i continuar amb campanyes.

Per exemple:

- *Pel reconeixement de les malalties professionals.* Insistint davant les autoritats centrals i autonòmiques amb competències (laborals, sanitàries i sectorials), ampliant el reconeixement d'algunes malalties com a professionals, però també en el sentit que la Llei de Prevenció marca, atenent com a contingència professional i preventiva tots els danys relacionats amb el treball. Tant a nivell col·lectiu com individual.
- *Pels reconeixements mèdics.*
- *Conciliació familiar i personal.* És necessari reduir la jornada laboral, possibilitar una jornada contínua, teletreball i flexibilitzar horaris.
- *Baixa per accident laboral i malaltia retribuïdes al 100%.* Encara existeixen col·lectius que es troben amb descomptes a partir dels 90 dies tant en les baixes per contingències laborals com comunes.
- *Contra la precarietat laboral, per un treball digne i saludable.*
- *La precarietat mata.* Totes les situacions de precarietat fan més sensibles i vulnerables a les persones en el treball, provocant una major sinistralitat.
- *28 d'abril, Dia Internacional de la Salut Laboral.* Homenatge a les treballadores i els treballadors que han patit accidents laborals i malalties professionals.
- *Per un sistema sanitari públic i universal,* que incloga les contingències professionals.
- *Coneix el Pla de prevenció, emergència, autoprotecció i contingència del teu centre de treball.*
- *Coneix a quins riscos estàs exposat en el teu lloc i centre de treball.* Exigeix l'eliminació dels riscos, la seua mitigació o reducció màxima amb mesures preventives col·lectives i individuals i equips de protecció individual (EPI).
- *25 anys amb la Llei de Prevenció de Riscos Laborals.*
- *La prevenció des d'una perspectiva de dones treballadores.* Hi ha una legislació específica, encara que dispersa, sobre aspectes directament vinculats a les dones, com els referits a la "protecció de la maternitat i de la lactància", la possibilitat d'adaptació i canvi de llocs de treball. No obstant això, el repte ha de ser major, s'ha d'incloure els aspectes del gènere en les avaluacions dels riscos laborals, i integrar-los en la prevenció de riscos. La LPRL i bon nombre de Reials decrets no tenen en compte a la dona, la seua especificitat i peculiaritats. Nombrosos estudis recents han demostrat no sols les diferències fisiològiques i les seues relacions amb el treball, sinó la peculiar morbiditat de la dona i l'especial incidència de patologies vinculades a la doble jornada laboral i el sistema de relacions socials i familiars.
- *Avançem en la cultura preventiva.* La decisió de millorar les condicions econòmiques i laborals de treballadores i treballadors en els nostres sindicats, i també de permanents sindicals.
- *Reivindica que pertany a un grup especialment sensible o vulnerable.* Cal identificar amb dades epidemiològiques i estudis adequats aquests col·lectius i persones. No obstant això, ja són notòries algunes circumstàncies especials en les quals es troba les persones treballadores: amb el risc de patir agressions; que viu provisionalment durant anys i anys en centres de treball on no hi ha condicions mínimes de seguretat i espais adequats; itineràncies...; personal interí i eventual que no tenen reconeguts drets que uns altres gaudeixen, que està patint una situació psicològica delicada, bé per estrès, depressió o ansietat, "burn-out", bé per patir assetjament en el treball.
- *Avança en l'anàlisi del tractament de prevenció respecte als riscos físics, químics, biològics, ergonòmics i psicosocials.*
- *Facilita el treball de permanents sindicals i quadres intermedis, i potencia el treball de delegats i delegades sindicals.*
- *Pel bon tracte de persones LGTBI en entorn laboral.* Des de la perspectiva de la diversitat sexual i de gènere. LLEI 23/2018, de 29 de novembre, de la Generalitat, d'igualtat dels persones LGTBI. Avançar en l'elaboració i propòsit d'aprovar una Llei Trans.

- *Recuperem els serveis de prevenció de riscos laborals propis, un per cada sector, i una Comissió Sectorial de Seguretat i Salut en el Treball, separant les 3 Comissions unides en el 2013 (justícia, docent i administració pública) per ser inoperants i ineficaços. Exigir el pla de prevenció en cada sector i àmbit, així com la realització d'auditories.*

#### **4-Medi Ambient. Algunes de les nostres peticions i campanyes:**

-Mantenim les nostres lluites i reivindicacions al medi ambient, ja exposades anteriorment, en quedar pendents.

-Ens proposem aconseguir majors quotes de participació i col·laboració en tots els nostres sindicats, sectors i àmbits.

-Col·laborant i participant activament amb la Confederació Intersindical en el grup de Medi Ambient.

- *Mobilitza't per la defensa i protecció del medi ambient. Com a vincle de lluita per la salut laboral. El vincle entre la lluita per la salut en el treball i les mobilitzacions mediambientals ha sigut problemàtic des dels orígens del moviment obrer. El reconeixement general d'aquest vincle ha estat present sempre en les reivindicacions per a la reforma del sistema de salut pública. No obstant això, en les mobilitzacions concretes a nivell de les empreses, aquest vincle només apareix ocasionalment, i més sovint relacionat amb el rebuig a les substàncies tòxiques en l'aire o en l'aigua que amb una crítica a l'impacte global de la producció en si. En nombroses ocasions, la lluita mediambiental es percep com una possible amenaça per a l'ocupació. Aquest fet dificulta la nostra participació i col·laboració en algunes plataformes mediambientals.*

- *5 de juny, Dia Mundial del Medi Ambient.*

- *Ecotreball i transició ecològica.*

- *Lluita per la justícia ecològica, climàtica i social.*

-*Promou i participa en plataformes mediambientals a nivell territorial local i global.*

-*Exigir polítiques i mesures coherents amb la declaració de l'emergència climàtica i la futura Llei de canvi climàtic.*

-*Promoure una transició ecològica en els nostres centres de treball, mitjançant una estratègia sindical basada en l'adaptació sostenible i la participació activa dels treballadors i les treballadores.*

#### **5- Plataformes locals, objectius globals. Les nostres lluites mediambientals:**

- Aire limpio (Foia de Bunyol-Xiva)
- Contra la pedrera de Corbera (Ribera Baixa)
- Contra les descàrregues (Port d'Alacant)
- Defensa del paisatge de Pedralba (Els Serrans)
- El Túria, riu viu (Camp de Túria)
- Frenem la contaminació (Grau de Castelló)
- L'Horta és futur, No a la ZAL (Horta)
- No a l'ampliació de la V-21 "El Forn de Barraca" (Horta)
- No al PAI de Benimaclet (València)
- Recuperem la Punta (Horta)
- Residuos Cero (Baix Segura)
- Salvem la Renegà (Orpesa, Plana Alta)
- Salvem les Moles de Paterna (Horta)
- Segura transparente (Baix Segura)
- Tanquem Cofrents (Vall d'Aiora)
- València per l'aire (Horta)
- Xúquer viu (Ribera)
- Per la Vida Rural
- #SOSCampesinado
- Per un Nou Model Energètic

- Xarxa Nova Cultura de l'Aigua
- Xarxa Valenciana per l'Aigua Pública
- Salvem l'Albufera
- Aliança per l'Emergència Climàtica València
- Carta per demanar la sortida d'Espanya del Tractat sobre la Carta de l'Energia
- Salvem les persones, no els avions. #SavePeopleNotPlanes